

CIVILINĒS SAUGOS SISTEMA, JOS VALDĪMO IR VEIKIMO PRINCIPAI IR TEISINIAI PAGRINDAI

KRIZIŲ VALDYMO IR CIVILINĖS SAUGOS ĮSTATYMAS

Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymas nustato:

✓Krizių ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos, pasirengimo krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms, jų valdymo ir padarinių šalinimo teisinius pagrindus.

Priimtas: 1998-12-15

Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymas

Naujausia redakcija
2024 m. sausio 01 d.

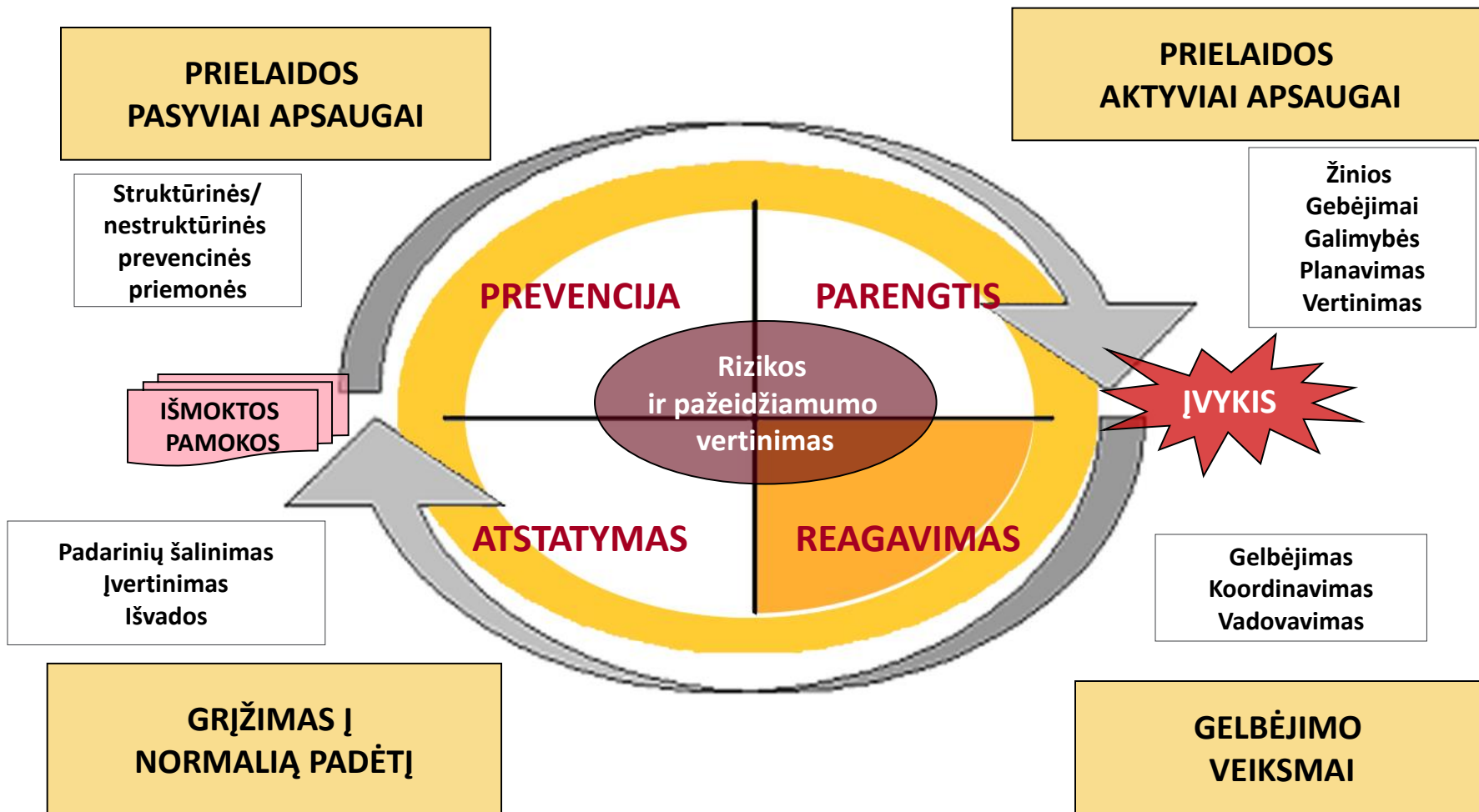
KAS TAI YRA CIVILINĖ SAUGA ?

LR Civilinės saugos įstatymo 2 str. 3 d.:

Civilinė sauga – tai veikla, apimanti:

- ✓ valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms,
- ✓ veiksmus joms gresiant ar susidarius,
- ✓ ekstremaliųjų situacijų valdymą,
- ✓ ekstremaliųjų situacijų padarinių šalinimą.

KOKIOS YRA CIVILINĖS SAUGOS VEIKLOS SRITYS?

PREVENCIJA

ĮRENGIAMA APSAUGINĖ SIGNALIZACIJA
ĮSTATOMOS "ŠARVO" DURYS
VERTYBĖS LAIKOMOS SEIFE
PINIGAI LAIKOMI BANKE
DRAUDŽIAMAS TURTAS
ĮRENGIAMOS GROTOS
LAIKOMAS PIKTAS ŠUO

PARENGTIS

VAIKAI MOKOMI BUDRUMO IR ATSARGAUS
ELGESIO SU NEPAŽĮSTAMAIS ŽMONĖMIS
IŠVYKSTANT PRAŠOMA KAIMYNŲ PRANEŠTI
APIE ĮTARTINUS ASMENIS
ŽINOMAS PAGALBOS TELEFONO NUMERIS

**BUTO
APIPLĖŠIMO
RIZIKA**

ATSTATYMAS

GAUNAMA DRAUDIMO IŠMOKA
ATSTATOMI NUOSTOLIAI
SUREMONTUOJAMOS IŠLAUŽTOS SPYNOS

REAGAVIMAS

SKAMBINAMA TEL. 112
POLICIJA - AIŠKINASI NUSIKALTIMĄ, IEŠKO
PAVOGTŲ DAIKTŲ
MEDIKAI - SUTEIKIA PIRMĄJĄ MEDICINOS
PAGALBĄ/VEŽA Į LIGONINĘ

KAS SUDARO CIVILINĖS SAUGOS SISTEMOS PAJĖGAS?

- ➡ Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo pajėgos;
- ➡ Policijos pajėgos;
- ➡ Valstybės sienos apsaugos tarnybos pajėgos;
- ➡ Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų pajėgos;
- ➡ Viešojo saugumo tarnybos pajėgos;
- ➡ Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pajėgos;
- ➡ Avarinių tarnybų, atliekančių neatidėliotinus darbus, pajėgos;
- ➡ Ūkio subjekto, įstaigos pajėgos;
- ➡ Parengtų savanorių ir asociacijų pajėgos.

Priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos:

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos ir jam pavaldžios įstaigos, savivaldybių priešgaisrinės tarnybos, žinybinės priešgaisrinės pajėgos ir savanoriškos ugniagesių formuotės.

Gesina gaisrus, vykdo gelbėjimo, paieškos ir kitus neatidėliotinus darbus, likviduoja įvykius, ekstremaliuosius įvykius bei ekstremaliąsias situacijas ir šalina jų padarinius.

Policijos pajėgos:

Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, teritorinės ir specializuotos policijos įstaigos.

Saugo ekstremaliosios situacijos židinį, kontroliuoja civilinės saugos sistemos pajėgų ir kitų tarnybų patekimą į ekstremaliosios situacijos židinį, palaiko viešąją tvarką ir užtikrina eismo saugumą ekstremaliosios situacijos židinyje, renka ir sistemina informaciją apie nukentėjusius ir žuvusius gyventojus, nustato žuvusiųjų tapatybę ir organizuoja jų išgabenimą iš ekstremaliosios situacijos židinio teisės aktų nustatyta tvarka ir atvejais kartu su kitomis kompetentingomis institucijomis.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pajėgos:

ekspertai, specialistai, orlaivių ekipažai ir patulinių laivų įgulos

Dalyvauja vykdamas paieškos ir gelbėjimo darbus pasienio vidaus vandenyse, ieško pasiklydusių, dingusių asmenų, žvalgo ekstremaliosios situacijos židinį iš oro, stebi radiacijos foną ir padeda policijos pareigūnams užtikrinti arba savarankiškai vykdo policijos pajėgų funkcijas pasienio ruože ir kituose Valstybės sienos apsaugos tarnybos kontroliuojamuose ar saugomuose objektuose.

Sveikatos priežiūros įstaigų pajėgos:

greitosios medicinos pagalbos įstaigos, kitos Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančios asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos.

Teikia greitosios medicinos pagalbos paslaugas, prireikus nugabena nukentėjusiuosius ir (arba) pacientus į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, nustato cheminę, biologinę, radiologinę taršą ir kontroliuoja jos plitimą.

Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pajėgos:

Viešojo saugumo tarnybos padaliniai.

Užkerta kelią veiksams, keliantiems pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai, arba veiksams, kuriais šiurkščiai pažeidžiama viešoji tvarka (masiniai neramumai, grupiniai veiksmai, kuriais pažeidžiama viešoji tvarka ar priešinamasi civilinės saugos sistemos pajėgoms), padeda likviduoti ekstremaliąsias situacijas ir jų padarinius.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pajėgos:

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba ir jai pavaldžios įstaigos, veterinarijos gydytojai.

Organizuoja gyvūnų apsaugą nuo užkrečiamųjų ligų, o joms atsiradus – tokių ligų židinių likvidavimą, atlieka gyvūnų užkrečiamųjų ligų laboratorinius tyrimus, vykdo apsaugos nuo bendrų žmonių ir gyvūnams užkrečiamųjų ligų, taip pat kitų gyvūnų užkrečiamųjų ligų likvidavimo, profilaktikos ar apsaugos priemones, prižiūri ir kontroliuoja geriamojo vandens, maisto, pašarų saugą ir kokybę.

Avarinių tarnybų, atliekančių neatidėliotinus darbus, pajėgos:

vandentiekio, kanalizacijos, elektros, šilumos tinklų, dujų ūkio, kelių priežiūros tarnybų, sanitarinio švarinimo ir kitas komunalines paslaugas teikiančių įmonių pajėgos.

Likviduoja vandentiekio, kanalizacijos, elektros, šilumos tinklų, dujų ūkio avarijas, atkuria nutrūkusių paslaugų teikimą, rūpinasi kelių pravažumu (valo kelius), padaro nekenksmingas cheminėmis, biologinėmis, radiologinėmis medžiagomis užterštas patalpas, surenka išsiliejusias kenksmingas medžiagas ir t. t.

Ūkio subjekto pajėgos:
ūkio subjekto darbuotojai

Pradedama gesinti ūkio subjekte kilusį gaisrą arba likviduoti kilusią avariją, organizuoja darbuotojų ir (arba) turto evakavimą, padeda kitoms civilinės saugos sistemos pajėgoms likviduoti ūkio subjekte kilusį ekstremalųjį įvykį ir jo padarinius.

Parengtų savanorių ir asociacijų pajėgos:
parengti savanoriai ir asociacijų nariai

Padeda likviduoti ekstremaliąsias situacijas, teikia pirmąją mediciną ir socialinę pagalbą, psichologinę paramą.

GYVENTOJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ TEISĖS, PAREIGOS IR FUNKCIJOS CIVILINĖS SAUGOS SRITYJE

KOKIOS YRA GYVENTOJŲ TEISĖS?

LR Civilinės saugos įstatymo 19 str. 1 d.:

- ✓ **būti perspėti** apie gresiančią ar susidariusią krizę ar ekstremaliąją situaciją;
- ✓ **gauti informaciją** apie įvykčius įvykius, ekstremaliuosius įvykius, susidariusią krizę ar ekstremaliąją situaciją ir rekomendacijas, kaip elgtis;
- ✓ **gauti pagalbą** pagal civilinės saugos sistemos subjektų galimybes.

LR Civilinės saugos įstatymo 49 str.:

- ✓ Vyriausybės nustatyta tvarka **valstybės parama gali būti teikiama** gyventojams, ūkio subjektams, kitoms įstaigoms, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą.

KOKIOS YRA GYVENTOJŲ PAREIGOS?

LR Civilinės saugos įstatymo 19 str. 2 d.:

- ✓ **rūpintis**, kad savo veikla nesukeltų pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai ir nesutrikdytų valstybės valdymo, viešosios tvarkos;
- ✓ **pranešti** skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 apie įvykį, ekstremalųjį įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją;
- ✓ **pasirengti** ekstremaliosioms situacijoms, vadovaudamiesi valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų viešai skelbiamomis rekomendacijomis gyventojams;
- ✓ **vykdyti** gelbėjimo darbų vadovo, operacijų vadovo, Vyriausybės, mero ir savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimus, reikalingus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui, krizei ir ekstremaliajai situacijai likviduoti, jų padariniams šalinti.

Būtinios užduotys

LR Civilinės saugos įstatymo 39 str.

- Susidarius ekstremaliajai situacijai, gyventojai, kitos įstaigos ir ūkio subjektai Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka būtinąs užduotis;
- Būtinios užduotys atliekamos tik tada, kai civilinės saugos pajėgų ar materialinių išteklių, esančių operacijų vadovo žinioje, nepakanka ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti;
- Būtinoms užduotims, kurioms atlikti reikalingi žmogiškieji ištekliai, gali būti pasitelkiami gyventojai, kitos įstaigos ir ūkio subjektai. Būtinoms užduotims, kurioms atlikti reikalingi žmogiškieji ir materialiniai ištekliai, gali būti pasitelkiami tik kitos įstaigos ir ūkio subjektai;

Būtinios užduotys

- Būtinios užduotys neskiriamos asmenims iki 18 metų, ginkluotųjų pajėgų nariams, į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašytiems asmenims, taip pat asmenims, kurie atlieka funkcijas, reikalingas valstybinio ar savivaldybių administravimo subjektams pavestoms funkcijoms atlikti. Neįgaliesiems, vyresniems kaip 65 metų asmenims, nėščioms, neseniai pagimdžiusioms, krūtimi maitinančioms moterims, asmenims, auginantiems vaiką iki 3 metų, asmenims, vieniems auginantiems vaiką iki 14 metų arba neįgalų vaiką iki 18 metų, gali būti skiriamos būtinios užduotys tik jų sutikimu;
- Asmenys, atliekantys būtinąs užduotis, aprūpinami maistu ir, jeigu būtinios užduotys atliekamos ne jų gyvenamojoje vietovėje, gyvenamąja patalpa;
- Būtinų užduočių skyrimo, atlikimo ir kompensavimo už jų atlikimą tvarkos aprašą tvirtina Vyriausybė.

ATSAKOMYBĖ UŽ CIVILINĖS SAUGOS REIKALAVIMŲ NEVYKDYMĄ

Administracinių nusižengimų
kodeksas (ANK)
Nuo 2021 m. lapkričio 1d.

526 straipsnis 1 dalis:

Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo arba kitų krizių valdymą ir civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų nevykdymas ar pažeidimas:

įspėjimas arba bauda asmenims **14-30 eur.**

• įspėjimas arba bauda juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – **30-60 eur.**

526 straipsnis 2 dalis:

Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai :

• bauda asmenims **30-40 eur.**

• bauda juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims **60-90 eur.**

526 straipsnis 3 dalis (nuo 2020 m. balandžio 3 d.):

Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, riboto karantino metu, taip pat susidarius ekstremaliajai situacijai ar ekstremaliajam įvykiui, jeigu ekstremalioji situacija ar ekstremalusis įvykis kelia pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai:

• bauda asmenims **500 – 1500 eur.**

• bauda juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims **1500 - 6000 eur.**

589 straipsnis: AN tyrimą atlieka ir AN protokolus surašo šių institucijų pareigūnai: PAGD prie VRM; valstybinės priešgaisrinės priežiūros ir savivaldybių administracijų pareigūnai.

CIVILINĒS SAUGOS SIGNALAI

GYVENTOJŲ PERSPĖJIMAS

PERSPĖJIMO BŪDAI

SIRENOS

TRUMPIEJI PERSPĖJIMO
PRANEŠIMAI Į MOBILIUSIUS
TELEFONUS

LIETUVOS RADIJAS
IR TELEVIZIJA

PAREIGŪNAI

KADA BŪSITE PERSPĖTAS?

Iškilus **REALIAI GRĖSMEI** – sirenos, trumpieji perspėjimo pranešimai, informacija tiesiogiai paskelbiama per Lietuvos radiją ir televiziją

Norint paskelbti **YPAČ SVARBIĄ INFORMACIJĄ** – trumpieji perspėjimo pranešimai siunčiami gyventojams į mobiliuosius telefonus

KAIP ELGTIS IŠGIRDUS KAUKIANČIAS SIRENAS?

1

ĮSIJUNKITE LIETUVOS
RADIJĄ AR TELEVIZIJĄ

2

IŠKLAUSYKITE
PRANEŠIMĄ APIE
PAVOJUS IR
KAIP JŲ IŠVENGTI

3

VYKDYKITE NURODYMUS
IR SEKITE INFORMACIJĄ
APIE EKSTREMALIĄJĄ
SITUACIJĄ

Trumpieji perspėjimo pranešimai į mobiliuosius telefonus – gyventojų perspėjimo ir informavimo būdas, kai siunčiamas pranešimas į jūsų mobilųjį telefoną apie įvykį, grėsmę, taip pat rekomendacijos, kaip elgtis bei ypač svarbi kita informacija

Kad gautumėte trumpuosius pranešimus – įsijunkite jų priėmimo funkciją telefone

Instrukcija: www.lt72.lt

Informacija apie sirenų išdėstymą
www.lt72.lt

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI

Nelaimės, didelio masto avarijos įvyksta netikėtai. Tokiais atvejais gyventojai perspėjami šiais civilinės saugos signalais: įspėjamuoju garsiniu signalu
„Dėmesio visiems“

ir įspėjamaisiais balsu skelbiamais signalais:

**„Dėmesio visiems“,
“Cheminis pavojus“,
“Radiacinis pavojus“,
“Katastrofinis užtvindymas“,
“Potvynio pavojus“,
“Uragano pavojus“,
“Oro pavojus“
”Perspėjimo sistemos patikrinimas“.**

CIVILINĒS SAUGOS SIGNALAI

○ Iespējamais garsinis signāls: “Dēmesio visiems”

Iespējamais 3 min. trukmēs pulsuojoančio kaukimo garsinis signāls (9 s. kaukimo – 6 s. pauzē), skelbiams gyventojams perspēti apie artējančią ar susidariusią ekstremāliajā situācijā arba apie būsimā **svarbū pranešimā**, informuoti atliekant perspējimo sistemos patikrinimā ar vykstant civilinēs saugos pratyboms.

Išgirdē jī, gyventojai privalo įsijungti radijā ar televizoriū ir išklaustyti informācijā, kuri leistū imtis priemoniū, siekiant apsaugoti save ir išvengti galimos žalos ar jā sušvelninti.

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI

○ Ispėjamieji balsu signalai skelbiami per elektronines sirenas, garsines avarinio signalizavimo sistemas, radiją, televiziją ne vėliau kaip per 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo „Dėmesio visiems“ perdavimo pradžios.

○ “Dėmesio visiems” - balsu skelbiamas signalas, kuriuo pranešama apie netrukus būsimą **svarbų pranešimą**:

“Dėmesio visiems! (3k)

Svarbus pranešimas.

Gyventojai, įsijunkite Lietuvos radiją ar televiziją”.

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI

- **“Cheminis pavojus”** - balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie realų ar gresiantį cheminės taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje.

Pranešimo tekstas:

„Cheminis pavojus! (3k).

Gyventojai, eikite į patalpas, jas užsandarinkite, įsijunkite Lietuvos radiją ar televiziją, laukite nurodymų“.

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI

- **“Radiacinis pavojus”** - balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie realų ar gresiantį radioaktyviosios taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje.

Pranešimo tekstas:

„Radiacinis pavojus! (3k).

Gyventojai, eikite į patalpas, jas užsandarinkite, įsijunkite Lietuvos radiją ar televiziją, laukite nurodymų“.

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI

○ **“Katastrofinis užtvindymas”** - balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie katastrofinio užtvindymo grėsmę dėl galimos avarijos Kauno hidroelektrinėje. Šis signalas skelbiamas Kauno m., Kauno, Šakių, Jurbarko, Šilutės r. gyventojams, savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams, kuriems gresia tiesioginis užtvindymas.

Pranešimo tekstas:

„Katastrofinis užtvindymas! (3k).

Gyventojai, nedelsdami pasitraukite į aukštesnes vietas, perspėkite kitus“.

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI

- **“Uragano pavojus”** - balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinį, galintį sukelti ekstremaliąją situaciją.

Pranešimo tekstas:

„Uragano pavojus! (3k).

Gyventojai, eikite į patalpas, uždarykite langus ir duris, įsijunkite Lietuvos radiją ar televiziją, laukite nurodymų“.

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI

- **“Oro pavojus”** - balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie tiesioginę priešo užpuolimo grėsmę.

Pranešimo tekstas:

„Oro pavojus! (3k).

Gyventojai, slėpkitės rūsiuose ir kitose priedangose, įsijunkite Lietuvos radiją ar televiziją, laukite nurodymų“.

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI

- **“Perspėjimo sistemos patikrinimas”** - balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie vykdomą perspėjimo sistemos patikrinimą.

Pranešimo tekstas:

„Perspėjimo sistemos patikrinimas! (3k).

Gyventojai, pavojaus nėra, tęskite darbą ir poilsį“.

Trumpųjų perspėjimo pranešimų sistema (GPIS)

Korinio transliavimo paskirtis – perduoti informacinius pranešimus pasirinktoje viešojo judriojo telefono ryšio tinklo teritorijoje.

Telefonuose turi būti aktyvinta šių pranešimų priėmimo funkcija.

<https://lt72.lt/>

Korinis transliavimas gali vadintis:

Cell Broadcast, transliacija, naujienų pranešimai, tinklo pranešimai ir pan.

Trumpųjų perspėjimo pranešimų sistema (GPIS)

Pranešimai perduodami trimis kalbomis į skirtingus kanalus:

578 – lietuvių k.,

525 – anglų k.,

605 – rusų k.

Vienu metu gali būti pasirenkama keletas kanalų.

Trumpųjų perspėjimo pranešimų sistema (GPIS)

GPIS panaudojimas

- Perspėti apie potencialiai gresiančius pavojus.
- Informuoti ekstremaliųjų situacijų metu.
- Informuoti visuomenę, skelbiant skubią dingusiųjų paiešką.
- Kraujo donorų paieškai.
- Pranešimams apie nusikaltėlių paiešką tam tikrame rajone.
- Kitoms funkcijoms, susijusioms su tvarkos ir visuomenės gerovės užtikrinimu, vykdyti.

EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS, EKSTREMALIEJI ĮVYKIAI, JŲ PRIEŽASTYS IR GALIMI PADARINIAI

EKSTREMALIOJI SITUACIJA

Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba žmonių žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

EKSTREMALUSIS ĮVYKIS

Ekstremalusis įvykis – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

EKSTREMALIŲ ĮVYKIŲ KLASIFIKACIJA:

GAMTINIAI ĮVYKIAI:

- Geologiniai reiškiniai (žemės drebėjimas, karstinis reiškinys, nuošliauža, sufozinis reiškinys-pakrančių kaita)
- Stichiniai ir katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai (labai smarkus vėjas, uraganas, smarkus lietus, smarkus snygis, pūga, kruša, apšalas, lijundra, speigas, kaitra, šalna ar sausra aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu, tirštas rūkas, labai smarki audra)
- Stichiniai ir katastrofiniai hidrologiniai reiškiniai (stichinis ar katastrofinis vandens lygio sumažėjimas arba aukštas vandens lygis, labai smarkus laivų apledėjimas, smarkus bangavimas Baltijos jūroje)
- Pavojingos užkrečiamos ligos (epidemija, pandemija, padidėjęs sergamumas, protrūkis)
- Gyvūnų ligos
- Vabzdžių antplūdis
- Augalų ligos
- Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas

EKSTREMALIŲ ĮVYKIŲ KLASIFIKACIJA:

TECHNINIAI ĮVYKIAI:

- Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai
- Transporto avarijos (automobilių, geležinkelio, oro, vandens)
- Pastatų griuvimas
- Gaisrai
- Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai
- Šilumos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai
- Dujų tiekimo sutrikimas
- Vandens tiekimo sutrikimas
- Elektroninių ryšių tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai
- Komunikacinių sistemų nutraukimas ir (ar) gedimai
- Kuro resursų trūkumas

EKSTREMALIŲ ĮVYKIŲ KLASIFIKACIJA:

EKOLOGINIAI ĮVYKIAI

- Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį
- Cheminė avarija
- Radiacinė avarija
- Naftos produktų išsiliejimas
- Pramoninė avarija pavojingame objekte
- Pavojingas radinys
- Gaisrai
- Maisto tarša
- Oro tarša
- Vandens tarša
- Dirvožemio, grunto tarša

Kaip veikia kalio jodidas? Kada ir kaip jį vartoti?

Branduolinės avarijos atveju aplinkoje gali pasklisti radioaktyvusis jodas, kuris kaupiasi skydliaukėje.

Apsaugoti skydliaukę galima laiku ir tinkamai suvartojus stabiliojo jodo preparatus.

Kalio jodido tabletėse yra stabiliojo jodo, kuris prisotina skydliaukę ir neleidžia patekti į ją radioaktyviajam jodui. Tai sumažina skydliaukės ligų riziką.

Isidėmėtina, kad kalio jodido tabletės neapsaugo nuo išorinės ar vidinės apšvitos, kurią lemia kiti aplinkoje pasklidę radionuklidai.

Optimalus laikas blokuoti skydliaukę jodu yra likus 6 val. iki galimo radioaktyviojo jodo įkvėpimo ar patekimo su maistu, bet ne anksčiau nei prieš 24 val. Blokuoti skydliaukę dar yra veiksminga praėjus 2 val. nuo radioaktyviojo jodo įkvėpimo ar patekimo su maistu, bet ne vėliau, nei praėjus 8 val.

Naudoti kalio jodido tabletes kitu, nei nurodyta, laiku gali būti žalinga, todėl būtina griežtai laikytis Sveikatos apsaugos ministerijos nurodymų.

Stabiliojo jodo preparatų vienkartinė paros dozė žmonių grupėms

- **paaugliams nuo 12 metų ir suaugusiems** (tarp jų nėščios ir maitinančios moterys) reikia išgerti 130 mg kalio jodido arba 170 mg kalio jodato (2 tabletės);
- **vaikams nuo 3 iki 12 metų** skiriama 65 mg kalio jodido arba 85 mg kalio jodato, tai sudaro pusę suaugusiųjų dozės (1 tabletė);
- **kūdikiams nuo 1 mėnesio iki 3 metų** duodama 30–35 mg kalio jodido arba 40–45 mg kalio jodato. Tai ketvirtis suaugusiųjų dozės (pusė tabletės);
- **naujagimiams iki 1 mėnesio** skiriama 15 mg kalio jodido arba 20 mg kalio jodato. Tai aštuntadalio suaugusiųjų dozės (1/4 tabletės);
- **Vienkartinė stabiliojo jodo dozė apsaugo skydliaukę 24 valandas.**
- **Naujagimiams iki 1 mėnesio ir vyresniems nei 60 m. amžiaus** skiriama 1 vienkartinė stabiliojo jodo dozė.
- **Nėščioms ir maitinančioms moterims** – ne daugiau kaip dvi vienkartinės dozės.
- **Kitoms gyventojų grupėms** gali būti skiriamos kelios vienkartinės dozės, bet ne daugiau kaip 10.
- Geriausia jodo tabletes gerti po valgio. Vaikams patogiau jas duoti ištirpintas bet kokiame gėrime ar skystuose vaikų maisto produktuose. Ištirpintos tabletės išgeriamos nedelsiant, nes greitai tampa neaktyvios.

EKSTREMALIŲ ĮVYKIŲ KLASIFIKACIJA:

SOCIALINIAI ĮVYKIAI:

- Visuomenės neramumai, susibūrimai, riaušės
- Nusikaltimai
- Karinė ataka, maištas, sukilimas
- Masinis užsieniečių antplūdis
- Žmonių grobimas
- Streikai
- Sabotažas, diversija
- Teroristiniai išpuoliai

TERORIZMAS – VIENA IŠ NAUJŲ EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ PRIEŽASČIŲ

► Terorizmas šiandien

Australijoje ir JAV veikiantis Ekonomikos ir taikos institutas (Institute for Economic & Peace) skelbia kasmetinį Pasaulinio terorizmo indeksą (*Global Terrorism Index*).

Tarp 163 pasaulio šalių pagal indeksą suskirstytų į 93 vietas, Lietuva užima 86 vietą (2023 m.).

Gyvename pakankamai ramioje šalyje.

Pasauliniame terorizmo indekse matuojamas tiesioginis ir netiesioginis terorizmo poveikis, įskaitant jo poveikį žuvusiems žmonėms, sužeidimus, turtinę žalą ir psichologinius padarinius. Tai sudėtinis balas, pagal kurį šalys pagal terorizmo poveikį vertinamos nuo 0 (jokio poveikio) iki 10 (didžiausio poveikio).

**PENKETUKAS EUROPOS
VALSTYBIŲ LABIAUSIAI
KENČIANČIŲ NUO
TERORIZMO
(2023 METŲ DUOMENIMIS)**

1. Turkija (23 - vieta bendrame sąrašė)
2. Graikija (31)
3. Prancūzija (34)
4. Vokietija (35)
5. Didžioji Britanija (42)
-
- Lietuva (86)
-
- Slovėnija (93)

**PENKETUKAS
PASAULIO VALSTYBIŲ
LABIAUSIAI
KENČIANČIŲ NUO
TERORIZMO
(2023 METŲ DUOMENIMIS)**

1. Afganistas
2. Burkina Faso (Afrika)
3. Somalis
4. Malis
5. Sirija

SAUGUS ELGESYS IR VEIKSMAI ĮVYKUS EKSTREMALIAJAM ĮVYKIUI, GRESIANT AR SUSIDARIUS EKSTREMALIOSIOMS SITUACIJOMS

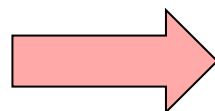

VEIKSMAI KILUS GAISRUI

KILUS GAISRUI, PRIVALOMA:

- Imtis priemonių gelbėti žmones;
- Apsaugoti materialines vertybes;
- Gesinti gaisrą.

Jeigu tai nesukelia rimto pavojaus pačių ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai.

- Informuoti priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą apie pastebėtą gaisrą;
- Mokėti naudotis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis;
- Leisti apžiūrėti patalpas, naudotis vandens telkiniais, gamtiniais ištekliais, transporto, ryšio priemonėmis.

PAGALBOS IŠKVIETIMAS

PRANEŠIME TURI BŪTI NURODYTA:

KUR - TIKSLI ĮVYKIO VIETA

KAS - ĮVYKIO POBŪDIS

KADA - LAIKAS

**SKAMBINKITE IŠ SAUGIOS VIETOS.
ŽINOKITE TELEFONO NUMERĮ MINTINAI.**

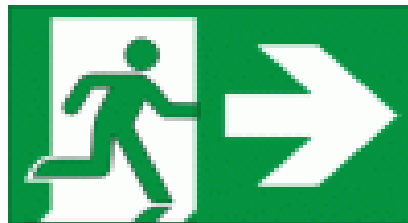
EVAKUOJANTIS ĮSITIKINKITE AR KELIAS SAUGUS

**JEIGU DURYS, PRO KURIAS
TURITE EITI, UŽDARYTOS,
ĮSITIKINKITE, KAD TAS KELIAS
SAUGUS.**

**JEIGU DURYS, PRO KURIAS
TURITE EITI KARŠTOS –
PASIRINKITE ATSARGINĮ KELIĄ.**

EVAKUOJANTIS SEKITE EVAKUACINIUS ŽENKLUS

NEIKITE PER DŪMUS

JEIGU IŠĖJIMO KELYJE JAU YRA DŪMŲ, BET IKI IŠĖJIMO NETOLI – UŽSIDENKITE VEIDĄ DRABUŽIAIS AR SUDRĖKINTA NOSINE, IR PASILENKĘ SKUBĖKITE IŠĖJIMO LINK ...

JEIGU TENKA EITI PER UŽDŪMINTĄ PATALPĄ – ŠLIAUŽKITE !

NEIKITE PER DŪMUS

**JEIGU KARŠTIS, DŪMAI AR
LIEPSNA UŽBLOKAVO
IŠĖJIMUS, UŽSIDARYKITE
DURIS IR PRANEŠKITE APIE
SAVE – SKAMBINKITE
UGNIAGESIAMS, MOJUOKITE
PRO LANGUS, PAKABINKITE
LANGE RYŠKŲ DRABUŽĮ.**

JEIGU IŠĖJIMAI UŽBLOKUOTI IR ESATE NEAUKŠTAI – ŠOKITE PRO LANGĄ

**JEIGU ESATE AUKŠČIAU – IRGI NE VISKAS PRARASTA –
JUS NUKELS KOPĖČIOMIS ARBA VIRVĖMIS...**

**PASITIKITE ATVYKSTANČIUS UGNIAGEŠIUS –
PRANEŠKITE JIEMS APIE PASTATE GALEJUSIUS
LIKTI ŽMONES**

NIEKADA NEGRĮŽKITE Į DEGANTĮ PASTATĄ!

LABAI SVARBU!!!

- **NEPANIKUOKITE**
- **SKUBĖKITE TIESIAI Į LAUKĄ**
- **NEIKTE PER DŪMUS**
- **NESINAUDOKITE LIFTAIS**
- **NESISLĖPKITE NUO UGNIES**
- **IŠEIDAMI UŽDARYKITE DURIS**
- **NEGRĮŽKITE Į DEGANTĮ PASTATĄ**
- **IŠĖJĘ LIKITE SUTARTOJE VIETOJE**

Kaip teisingai naudotis gesintuvais?

Kietų medžiagų gesinimo ypatumai:

- ❑ įsitikinti, kad nebūtų giluminio degimo (pvz.: peržarstyti).

Skysčių gesinimo ypatumai:

- ❑ stengtis neištaškyti degančio skysčio;
- ❑ apsisaugant nuo pakartotinio užsidegimo, ir užgesinus dar tiekti gesinamąją medžiagą.

Dujų gesinimo ypatumai:

- ❑ prieš gesinimą nutraukti degių dujų padavimą ar pradėti gesinimą įsitikinus, kad užgesinus bus galima sustabdyti dujų nuotėkį, išvengiant galimų sprogimų.

Gesinti pavėjui

Gesinant lygų paviršių pradėti nuo arčiausiai esančios pusės

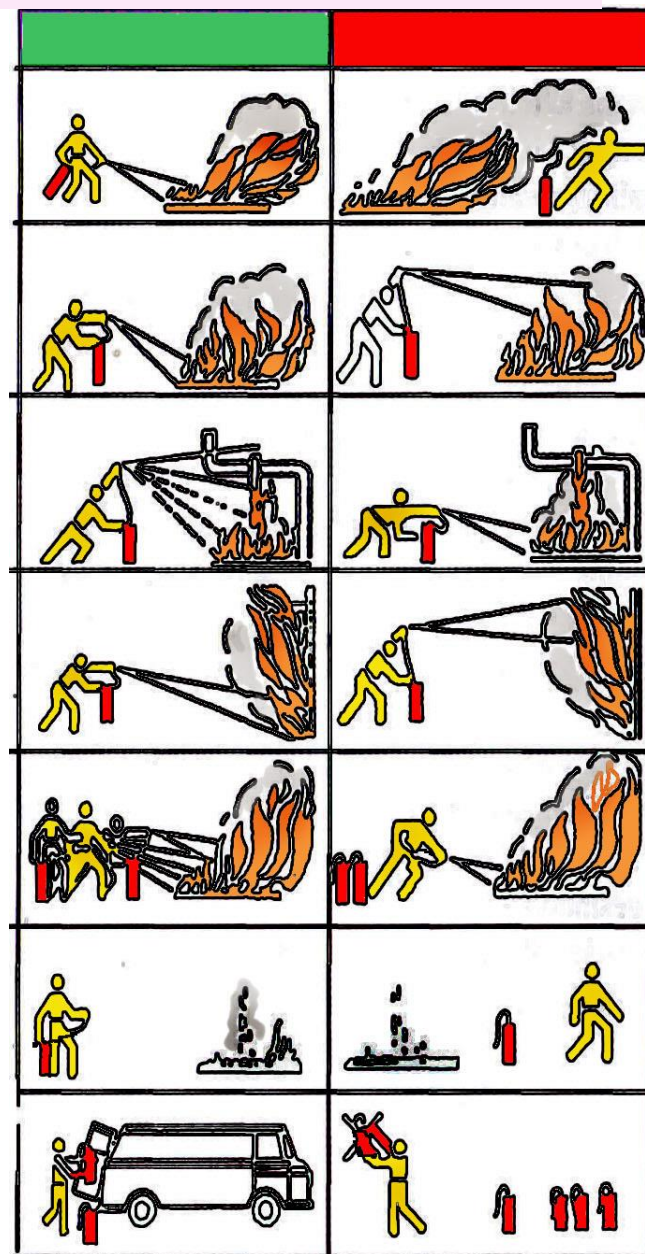
Degančius skysčius gesinti nuo viršaus į apačią

Degančius vertikalius paviršius gesinti nuo apačios į viršų

Jei yra keli gesintuvai, naudoti juos vienu metu

Užgesinus stebėti gaisravietę, kad vėl neįsiliepsnotų

Panaudojus gesintuvus perpildyti

Perspėjimo ir informavimo apie gresiantį ar susidariusį įvykį organizavimas

Bet kuris darbuotojas pastebėjęs situaciją, galinčią turėti neigiamos įtakos Įmonės turtui, darbuotojų saugai ir sveikatai ar aplinkos apsaugai privalo nedelsdamas informuoti savo tiesioginį vadovą.

Informuoti privaloma visais atvejais iki kol bus įsitikinta, kad tiesioginis vadovas žino apie įvykį bei jo aplinkybes.

Neatidėliotinais atvejais, kai kyla akivaizdus pavojus darbuotojų gyvybei ir sveikatai, Įmonės darbuotojai patys skubiosios pagalbos tarnybų telefono numeriu **112 praneša apie susidariusią situaciją.**

Informacijos apie įvykį perdavimas bendrajam pagalbos centrui

Siekiant ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos metu kuo greičiau pranešti apie įvykį Bendrajam pagalbos centrui skubiosios pagalbos tarnybų telefono numeriu **112 - būtina vadovautis žemiau nurodytais principais:**

- laikykitės operatoriaus patarimų;
- nepadėkite ragelio kol operatorius pasakys, kad pokalbį galima baigti;
- baigęs pokalbį, pasistenkite neužimti telefono linijos, iš kurios skambinate. Operatoriui gali prireikti su jumis susisiekti ir paprašyti papildomos informacijos apie situaciją arba pateikti Jums papildomų patarimų.

Bendrasis pagalbos centras, gavęs informaciją apie ekstremalų įvykį Įmonėje, savo ruožtu informuos atitinkamas civilinės saugos pajėgas.

GYVENTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS

GYVENTOJŲ EVAKAVIMAS

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

EVAKAVIMAS

Natūralių pavojų atveju (potvyniai, uraganai) paprastai yra vykdomas lokaliai ir trunka santykinai neilgą laiko tarpą.

Susidariusios ekstremaliosios situacijos gali pareikalausiti dalinio ar visuotino gyventojų persikėlimo.

EVAKAVIMAS

Civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos institucijos žmonių evakavimą organizuoja šiais būdais:

Pagal gyvenamąją vietą – evakavimas organizuojamas per žmonių surinkimo punktus arba tiesiai iš gyvenamųjų vietų bei slėptuvių.

Pagal darbo vietą – evakavimas organizuojamas vadovaujantis ūkio subjektų sudarytais evakavimo planais.

Pagal gyvenamąją ir darbo vietas – evakavimas organizuojamas teritoriniu principu.

EVAKAVIMAS

ŽMONIŲ EVAKAVIMAS ORGANIZUOJAMAS:

- ☐ Esant stipriai veikiančių nuodingų medžiagų pernašoms įvykus cheminei avarijai pavojingame objekte.
- ☐ Gaisrų objekto statiniuose ir už jo ribų atveju.
- ☐ Pastatų griūties atvejais.
- ☐ Terorizmo akto objekte ir aplinkiniuose pastatuose atvejais.
- ☐ Radioaktyviųjų medžiagų pernašos per įmonės teritoriją, pvz.: bendrosios radiacinės avarijos atominėje elektrinėje atveju.

EVAKAVIMAS

Laikinas – žmonių evakavimas iš jų gyvenamųjų ir (arba) darbo vietų kol pasibaigs trumpalaikiai teritorijos švarinimo darbai.

Ilgalaikis – žmonių evakavimas, suteikiant jiems laikinas gyvenamąsias vietas, kai atliekami ilgai trunkantys teritorijos švarinimo darbai.

Negrijžtamasis – žmonių evakavimas, kai užterštoje teritorijoje (gyvenamosiose patalpose) negali būti atlikti būtini švarinimo darbai arba juos atlikti kainuoja brangiau nei apgyvendinti žmones naujoje vietoje, arba jei gyvenamosios patalpos neatitinka reikalavimų ir netinkamos gyventi.

GYVENTOJŲ EVAKAVIMUI ORGANIZUOTI SAVIVALDYBĖJE ĮKURIAMI:

- gyventojų surinkimo punktai
- tarpiniai gyventojų evakavimo punktai
- gyventojų priėmimo punktai

Struktūra ir įkūrimo vietos numatytos
savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

EVAKUOTŲ GYVENTOJŲ GRĮŽIMAS

Sprendimus dėl grįžimo priima savivaldybės administracijos direktorius, remiantis AM, SAM, VRM, kitų valstybinio lygmens įstaigų pasiūlymais, gyventojų saugos kriterijais, higienos normomis.

Civilinės saugos rekomendacijos:

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2010 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. 1-341 „Dėl civilinės saugos rekomendacijų, kaip padėti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams grėsiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai išvengti ar patirti kuo mažiau žalos, patvirtinimo“ patvirtintos civilinės saugos rekomendacijos kaip elgtis:

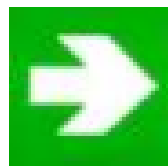
- kilus gaisrui miške ar durpyne
- pavojingos užkrečiamos ligos (epidemijos ar pandemijos) metu
- kaitros metu
- speigo metu
- kilus uraganui
- kilus potvyniui
- įvykus cheminei avarijai
- kilus radiaciniam pavojui
- kilus oro pavojui
- esant biologinei taršai
- gavus įtartinę laišką ar paketą su milteliais ir jiems išsibarsčius

DARBUOTOJŲ EVAKUACIJA

Papildoma informacija dėl evakuacijos

Evakuaciniai išėjimai yra pažymėti įmonėje pakabintuose evakavimo planuose.

Evakuacinių išėjimų vietos yra pažymėtos šviečiančiais žalios spalvos ženklais, kurie šviečia, nutrūkus elektros tiekimui, rodyklėmis. Evakuacinių išėjimų vietos yra pažymėtos šiais ženklais:

Evakavimo planuose pagrindiniai evakuaciniai išėjimai pažymėti ištisine žalia linija, atsarginiai – žalia punktyrine linija.

DARBUOTOJŲ EVAKUACIJA

- ✓ Jeigu evakuacijos metu visi keliai vienodai saugūs – nematyti nei ugnies, nei dūmų – išeinama per artimiausią evakuacinį išėjimą.
- ✓ Jeigu reikia eiti per uždūmintą patalpą – eiti pasilenkus po dūmais, veidą prisidengus drėgnu audeklu arba šliaužti.
- ✓ Jeigu durys, pro kurias reikia eiti uždarytos – reikia įsitikinti ar tas kelias saugus – duris praverti lėtai, ir, jeigu už jų nematyti nei dūmų, nei ugnies, eiti toliau.
- ✓ Jeigu durys, pro kurias reikia eiti – karštos – reikia eiti kitu arba atsarginiu keliu.
- ✓ Jeigu iš patalpos išeiti negalima – dūmai ir liepsna užblokavo išėjimus, būtina uždaryti patalpos duris ir pagal galimybes apkamšyti duris drėgnu skuduru, kad apsisaugoti nuo dūmų ir informuoti tiesioginį vadovą apie aplinkybes ir savo buvimo vietą bei laukti atvykstant gelbėtojų.

PRAKTINIAI PATARIMAI KARO ATVEJU

Kaip elgtis prasidėjus karui (ar pasirodžius priešiškiems kariams jūsų mieste ar gyvenvietėje)

Pirmiausia reikia įsisąmoninti, kad jūs – civilis gyventojas, kuriam rūpi išlikti gyvam ir saugiai pasitraukti iš karo veiksmų zonos. Jūs nesate pareigūnas, karys, rezervistas ar savanoris – jie turi elgtis pagal iš anksto numatytą planą ir organizuotai. Kol kas jūs neturite specialių žinių ir įgūdžių, kaip kariauti.

Jūsų tikslas – pasiekti saugią zoną ir ten apsispręsti kaip elgtis toliau. Civiliai gyventojai turi suprasti, kad namai, kuriuose gyvena nėra svarbiau už jų gyvybę, todėl nereikia stengtis bet kokia kaina būstą ginti ir saugoti. Jei tikimasi, kad jūsų gyvenamoje vietovėje vyks susirėmimai, patartina evakuotis į kaimo vietoves, kuriose galima iš anksto sukaupti atsargų išgyventi. Svarbu sukaupti paklausius produktus ir daiktus (pvz. cigaretes, baterijas, akumuliatorius, degtukus, negendančius maisto produktus, stiprų alkoholį), kurie taps mainų objektu.

Prasidėjus karui itin svarbu (bandant evakuotis):

- 1. Išsaugoti šaltą protą.** Nepanikuokite ir nepraraskite nuovokos. Šūviai už lango dar nėra pasaulio pabaiga. Net jei jūsų laiptinėje įsikūrė sužeistųjų priėmimo punktas, o kaimyniniame bute įsitvirtino kulkosvaidininkai, tai dar nereiškia, kad turite bėgti kur akys mato. Toks sprendimas jums gali kainuoti gyvybę. Įvertinkite, kas į ką šaudo ir kodėl.
- 2. Laikytis atokiau nuo karių.** Jei jūsų būstas atsidūrė aktyvių karinių veiksmų zonoje – turite trauktis. Ypač jei šalia jūsų įsitvirtino vienos ar kitos pusės kariai. Per susišaudymą jūs galite tapti atsitiktine auka.
- 3. Pasirūpinkite atsargomis.** Didmiesčiuose gauti maisto gali tapti problema jau praėjus parai nuo karinių veiksmų pradžios. Kaime atsargų galima rasti daugiau. Pirkti maisto atsargas įmanoma tik iš anksto. Tikėtina, kad maisto sandėlius, produktų bazines ar didesnius prekybos centrus perims pasipriešinimo ir šalies gynybos veiksmus vykdančios kariškosios, nes jie privalo užsitikrinti maisto atsargas.

4. Apsirūpinti vandeniu. Vykstant kariniams veiksams dažniausiai jis būna išjungiamas. Gali būti ir dėl diversijos ar atsitiktinai pažeisti vandentiekio vamzdžiai. Nereikia panikuoti. Yra vietų, kuriose vanduo gali kauptis. Viena jų – tualetų bakelis. Prisipilkite šio vandens į indus (1 žmogui pakaks savaitei). Vandens gali būti tirpstančiame šaldytuve. Daugelis namuose turime skysčių ir maisto atsargų. Prieš pasitraukiant iš būsto pasiimkite kas būtinausia.

5. Nelaikykite visko vienoje vietoje. Rengiantis išvykti, susidėkite atsargas į krepšius, kuriuos galėsite panešti. Jei aplinkui šaudo nesėskite į automobilį – jis taps lengvu taikiniu. Būtinai susidėkite vieną mažesnę kuprinę, kurioje būtų maisto ir vandens. Jos niekada nenusiimkite. Kuprinę neškite tik ant nugaros. Ant pilvo neturi būti jokių daiktų, nes aidint šūviams jūs turėsite kristi ant žemės, o nešuliai tokiu atveju neleis priglusti prie žemės, tapsite lengvu taikiniu.

6. Aiškiai parodyti, kad esate civilis. Pasiimkite baltą antklodę ar paklodę ir apvyniokite ja kuprinę. Jūsų aprangoje negali būti jokių maskuojamųjų spalvų ar kariškų simbolių, jokių specialių pirštinių, matomoje vietoje pakabintų medžioklinių peilių ar gertuvių.

7. Neaukoti gyvybės dėl nuosavybės. Jokie pasaulio turtai neverti jūsų gyvybės. Jei į jūsų namus atėję ginkluoti kariai ėmė kraustyti spintas, jokių būdu neprovokuokite konflikto. Gerai, jei pavyks ramiai išeiti pro duris. Kiekvienas bandymas pasipriešinti, apginti bet kokią turtą (būstą, automobilį, vertingus daiktus ir pan.), įrodinėti savo teises tik iššauks agresiją. Tai būtina atsiminti, ypač jei šalia yra jūsų vaikai. Prisiminkite, kad karo veiksmai ne tik jus privers palikti namus. Keliaudami didesnėmis grupėmis, žmonės paprastai vieni kitiems padeda, padidėja galimybė apsiginti nuo plėšikų.

8. Pamiršti smalsumą. Jūsų tikslas – ištrūkti iš miesto ar karo zonos. Jokių nukrypimų nuo kurso, kad pasižiūrėtumėte, kas vyksta. Miestuose naudojamos diversantų grupės, todėl bet koks susitikimas su jais gali būti lemtingas – galite būti palaikytas priešu, šnipu ar panašiai ir sunaikintas

9. Keliaukite tik dieną. Vykstant karo veiksams su nešuliais per parą nueiti 10 -15 km yra normalu, ypač jei keliaujate su vaikais. Venkite judėti tamsoje. Naktį civilį nuo kario atskirti yra sunku. Pasirinkite tinkamą vietą nakvynei. Nedekite ugnies. Pamirškite cigaretes – jų kvapas ir liepsna lengvai patrauks nereikalingą dėmesį.

10. Neiti bet kur – ieškoti kontrolės punkto. Šiuolaikiniai miestai dažnai supami žiedinių kelių. Tai leidžia miestą apsupti. Dažniausiai bėgantys civiliai išleidžiami pro tam skirtus punktus. Būtent jų ir reikia ieškoti. Nenustebkite, jei punkte iš jūsų bus atimta viskas, ką nešėtės vertingo. Apsupti palikti be jokių asmeninių daiktų yra normalu. Ištrūkę iš karo veiksmų zonos aiškiai nusibrėžkite tolimesnį maršrutą. Gal pasiekiamu atstumu yra jūsų sodas, kur turite maisto ir drabužių. Gal žinote artimiausią kaimo sodybą, kur galima gauti vandens. Eiti žinomu maršrutu patogiau ir saugiau. Stenkitės nepasiklysti. Jei norite trauktis toliau – jūsų galutinis tikslas turi būti artimiausios draugiškos valstybės siena.

MOBILIZACIJOS IR PILIETINIO
PASIPRIEŠINIMO DEPARTAMENTAS
PRIE KAM

Mus dažniausiai gąsdina ne pati nelaimė, o nežinomybė

AR ŽINAI, KAS YRA MOBILIZACIJA IR KAIP ELGTIS MOBILIZACIJOS ATVEJU?

Mobilizacija – tai teisinis režimas.

Mobilizacijos paskelbimas tai dar ne karas – gyvenimas tęsiasi.

Mobilizacija tai: valstybės perorientavimas veikti didelės įtampos sąlygomis, tai kariuomenės padalinių papildymas rezervo kariais, tai visų susitelkimas.

Mobilizacijos metu Valstybė pereina prie gyvybiškai svarbių funkcijų palaikymo, pasitelkiant visus turimus išteklius (žmogiškuosius, materialinius, finansinius).

Mobilizacijos metu gali būti numatyti privalomieji darbai, laikinas turto paėmimas ar turto rekvizicija.

Klauskite oficialių institucijų informacijos ir nurodymų.

Turėkite sukaupę asmenines (maisto, degalų, medicinos, grynųjų pinigų ir kt. priemonių) atsargas autonominiam išgyvenimui (3–30 dienų), kol valstybė pradės naudoti turimus rezervus ir kitas priemones.

**GALIMI JŪSŲ
VEIKSMAI
PASKELBUS
MOBILIZACIJĄ:**

**DIRBATE
ĮPRASTĄ
DARBĄ**

**GALITE BŪTI
SAVIVALDYBĖS,
SENIŪNIJOS
PAKVIESTAS ATLIKTI
BŪTINUOSIUS
DARBUS**

**JUNGIATĖS
PRIE
SAVANORIŠKŲ
ORGANIZACIJŲ**

**GAVUS ŠAUKIMĄ
ATLIKTI KARO TARNYBĄ,
VYKSTATE Į REGIONINĮ
KARO PRIEVOLĖS
KOMPLEKTAVIMO SKYRIŲ
ARBA POSKYRĮ**

PASKELBUS MOBILIZACIJĄ:

Jei dirbate VALSTYBĖS TARNYBOJE ir:

- priklausote CIVILINIO MOBILIZACINIO PERSONALO REZERVUI (CMPR), privalote veikti pagal Jūsų darbovietės mobilizacijos planą;
- nepriklausote CMPR, eikite į darbą. Priklausomai nuo situacijos, be tiesioginių pareigų atlikimo, galima tikėtis ir kitokio pobūdžio darbų.

Jei esate KARO PRIEVOLININKAS, atlikęs šauktinio tarnybą, ar į atsargą išleistas profesinės karo tarnybos karys ir:

- esate įrašytas į CMPR, privalote veikti pagal Jūsų darbovietės mobilizacijos planą. Jei nežinote, ar Jūs įrašytas į CMPR, vadinasi, Jūs nesate CMPR sąrašuose;
- nesate įrašytas į CMPR, eikite į darbą ir klausykite informacijos per visuomenės informavimo priemones. Jums bus pranešta, ar būsite šaukiamas atlikti karo tarnybą.

Jūsų įmonė, institucija, organizacija nutraukė veiklą, tuomet Jūsų paslaugų gali prašyti savivaldybės administracija, kuri informuos, kuo ir kur galėtumėte būti naudingas.

Jei esate MEDICINOS SRITIES DARBUOTOJAS, POLICININKAS, UGNIAGESYS, tęskite savo tiesioginių pareigų vykdymą, jeigu nebus nurodyta kitaip.

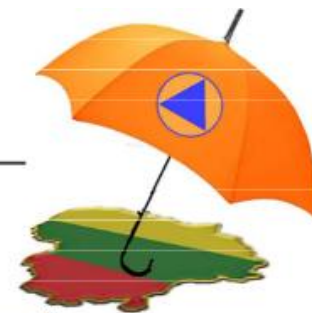

Jei turite GINKLĄ (savigynai, sportui, medžioklei) ir nesate nei karo prievolininkas, nei asmuo, įtrauktas į CMPR, nei šaulys, Jūsų paslaugų gali prašyti savivaldybės administracija, seniūnas ar karo komendantas, kurie tokio teisinio režimo sąlygomis gali skirti apsaugos ar kitas užduotis.

Jei neturite ginklo, nesate nei karo prievolininkas, nei asmuo, įtrauktas į CMPR, nei šaulys arba esate asmuo, neturintis darbo / tarnybos santykių, prisijunkite prie savanoriškų organizacijų (Lietuvos šaulių sąjungos, Raudonojo Kryžiaus, Carito, Maltiečių ordino, Maisto banko ar kt. organizacijų), nes reikės papildomos pagalbos silpniesiems visuomenės nariams.

www.mobilizacija.lt
www.lt72.lt
www.kariuomene.lt

Daugiau aktualios informacijos rasite savivaldybių svetainėse, savivaldybių ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose ir interneto svetainėje – www.lt72.lt

Ką turime žinoti
apie pasirengimą
ekstremaliosioms
situacijoms
ir karo metui

Trakto apsaugos rinktinė
Vilnius, 2016

LT72.lt

<https://kam.lt/lt/katurimezinoti.html>

KOLEKTYVINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS

KOLEKTYVINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS:

1. Kolektyvinėms apsaugos priemonėms priskiriami specialūs statiniai (tipinės slėptuvės), taip pat kiti statiniai, kurie, tinkamai juos paruošus, gali būti naudojami žmonių apsaugai nuo prognozuojamo pavojingo poveikio.
2. Įmonių darbuotojų apsaugai gali būti pritaikomos įmonės pastatų patalpos, rūšiai ir kitos požeminės erdvės.

SLĖPTUVĖS

2018 m. vasario 3 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė pakeitė ankstesnę nuostatą dėl slėptuvių poreikio ir nustatė, kad **slėptuvė turi būti įrengta tik Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro veiklai užtikrinti.** Ją įrengia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustatė, kad **slėptuvės savivaldybėse įrengiamos, kai savivaldybių ekstremaliųjų situacijų operacijų centrai patenka į:**

- pavoingo objekto galimo pavojaus zoną;
- 30 km. nuo Ignalinos atominės elektrinės, kurios eksploatavimo nutraukimas vykdomas, zoną;
- 100 km nuo Baltarusijos Respublikoje eksploatuojamos atominės elektrinės zoną.

KOLEKTYVINĒS APSAUGOS STATINIAI -

kitų patalpų pritaikymas kolektyvinei žmonių apsaugai.

Susidarius ekstremaliai situacijai, gyventojai trumpam laikui (iki 2 parų) galėtų pasislėpti paprastosiose slėptuvėse.

Vienam gyventojui turi būti skirta 3,5 kv. metro patalpos ploto.

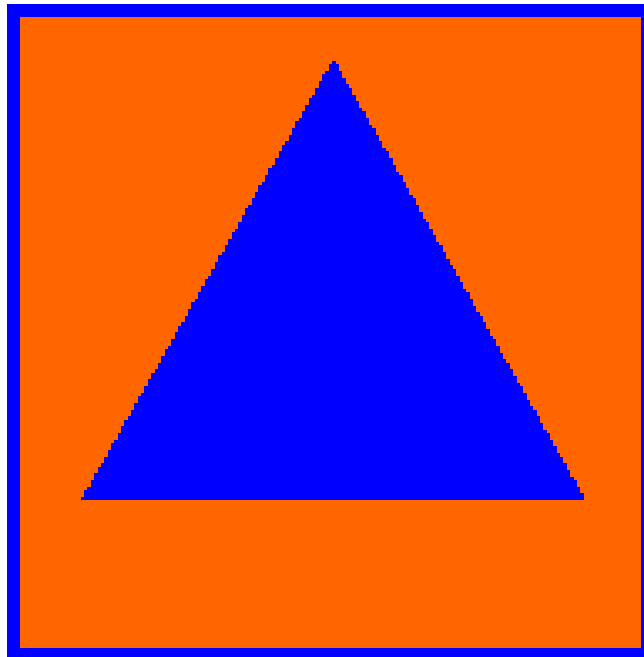
Kolektyvinės apsaugos statiniai

Pirmiausiai parenkami valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teisėmis priklausantys statiniai ir patalpos.

Nepakankant šių statinių, gali būti naudojami privačiai nuosavybei priklausantys statiniai, sudarius su savininku sutartį.

KOLEKTYVINĖS APSAUGOS STATINIO ŽYMĖJIMO SPECIALUSIS ŽENKLAS

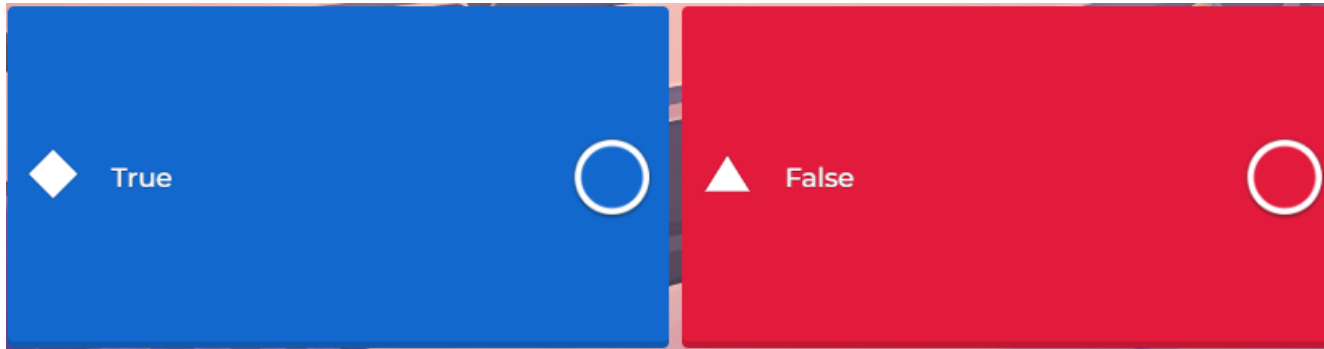
SAUGI PATALPA:

- ✓ Patalpos esančios pastato viduje;
- ✓ Saugus ir greitas patekimas;
- ✓ Betoninės perdangos;
- ✓ Minimalus durų ir langų kiekis;
- ✓ Yra kondicionavimo ir vėdinimo sistema arba gali būti greitai izoliuojama;
- ✓ Nėra pakabinamų lubų;
- ✓ Radijas, vanduo.

TESTAS

TIESA

NETIESA

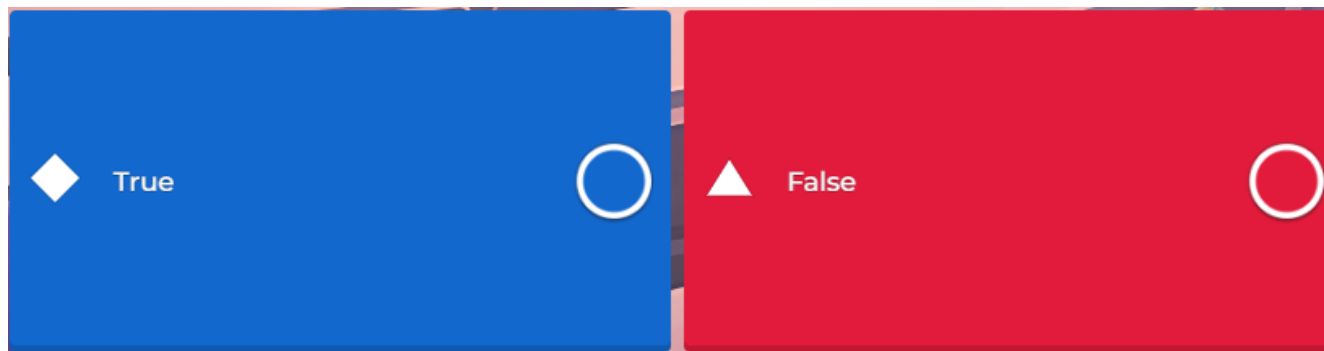

1. Teiginys

Ar tiesa, kad Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas nustato krizių ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos, pasirengimo krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms, jų valdymo ir padarinių šalinimo teisinius pagrindus?

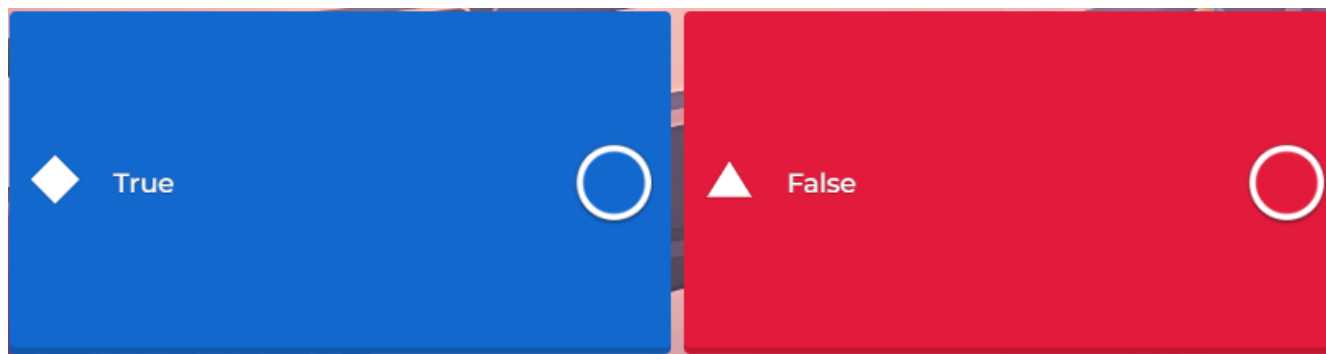
TIESA

NETIESA

1. Teiginio teisingas atsakymas - NETIESA.

Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymas nustato krizių ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos, pasirengimo krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms, jų valdymo ir padarinių šalinimo teisinius pagrindus.

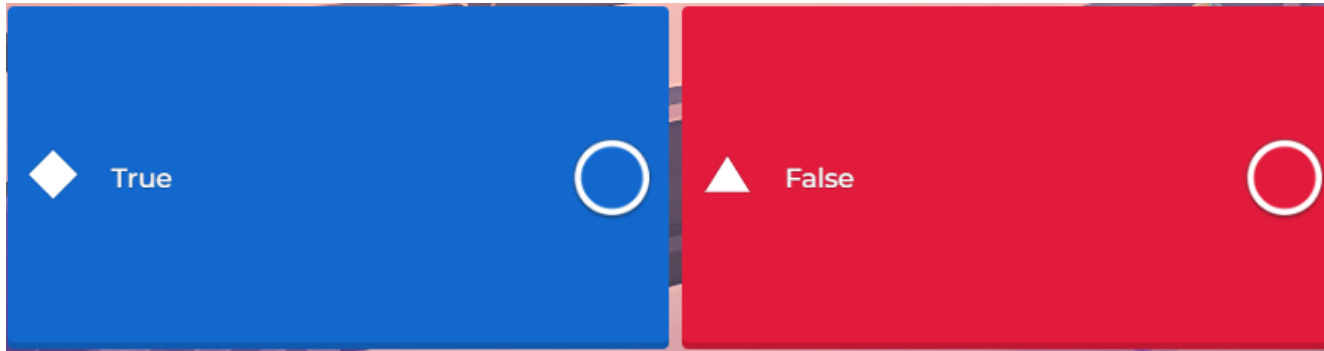

2. Teiginys

Ar tiesa, kad Civilinės saugos veiklos sritys yra gyventojų gelbėjimas ir pasekmių šalinimas?

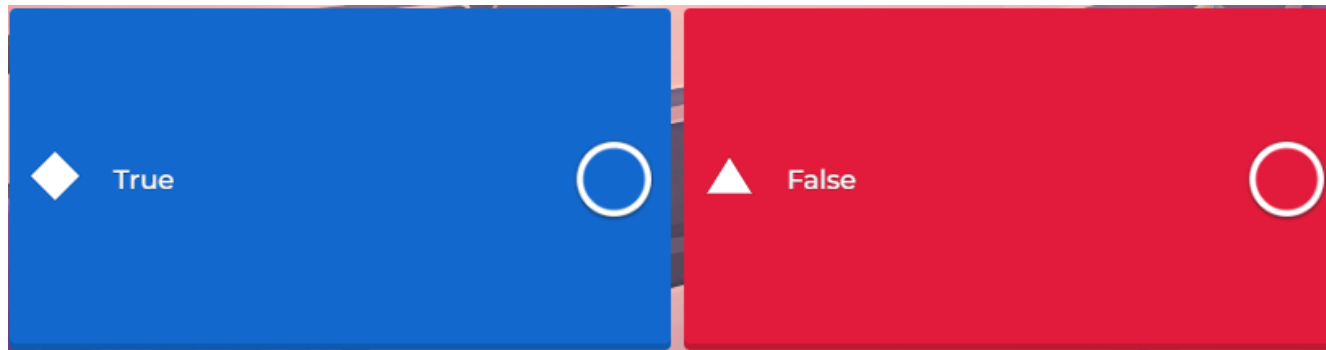
TIESA

NETIESA

2. Teiginio teisingas atsakymas – NETIESA.

Civilinės saugos veiklos sritys yra parengtis, reagavimas, atstatymas, prevencija.

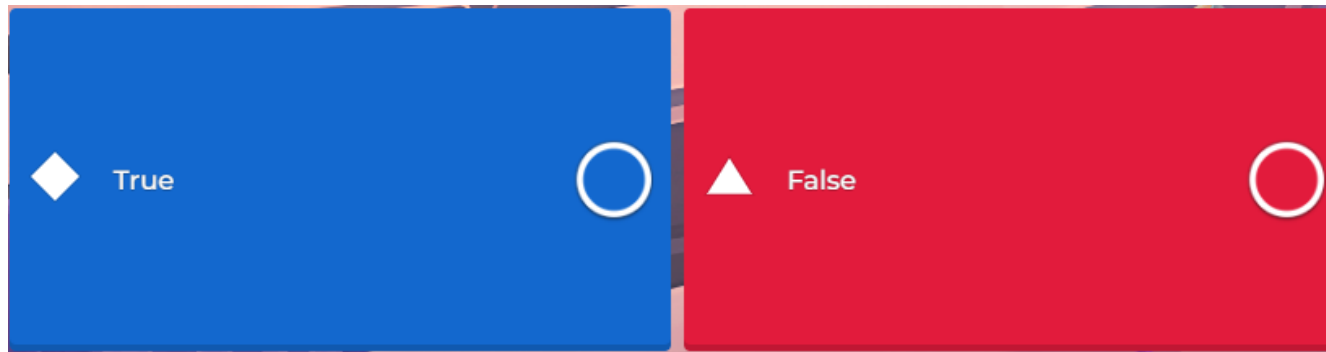
3. Teiginys

Ar tiesa, kad gyventojų teisės yra:

- ✓ Būti perspėtiems apie ekstremalią situaciją
- ✓ Gauti informaciją apie ekstremalią situaciją
- ✓ Gauti pagalbą

TIESA

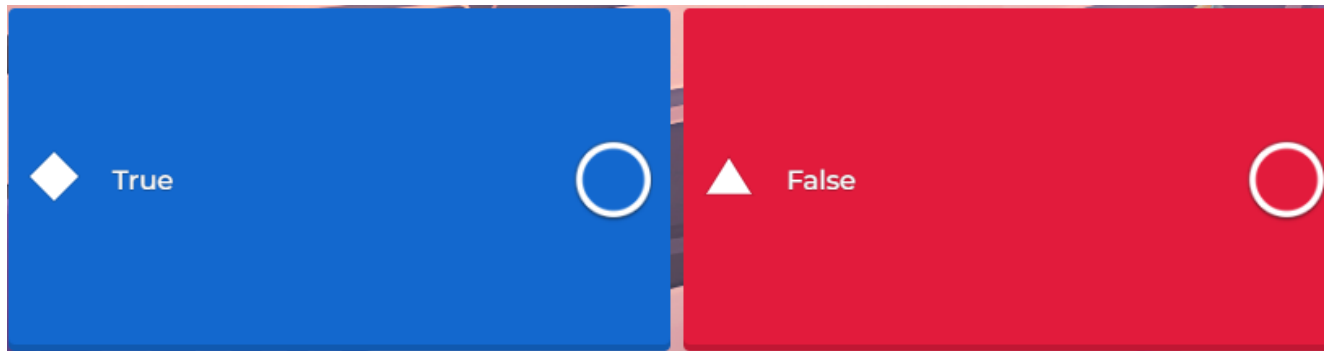
NETIESA

3. Teiginio teisingas atsakymas – TIESA.

Gyventojų teisės yra:

- ✓ Būti perspėtiems apie ekstremalią situaciją
- ✓ Gauti informaciją apie ekstremalią situaciją
- ✓ Gauti pagalbą

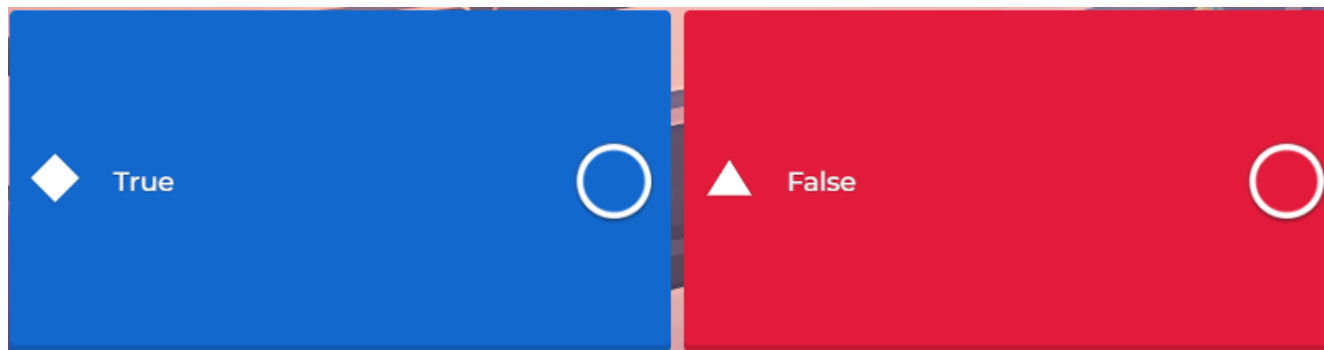
4. Teiginys

Ar tiesa, kad gyventojų pareigos yra:

- ✓ Rūpintis, kad savo veikla nesukeltų pavojaus aplinkiniams;
- ✓ Pranešti skubiosios pagalbos tarnyboms telefonu 112 apie ekstremaliąją situaciją;
- ✓ Pasirengti ekstremaliosioms situacijoms;
- ✓ Vykdyti gelbėjimo darbų vadovo ir kitų įgaliotų asmenų sprendimus.

TIESA

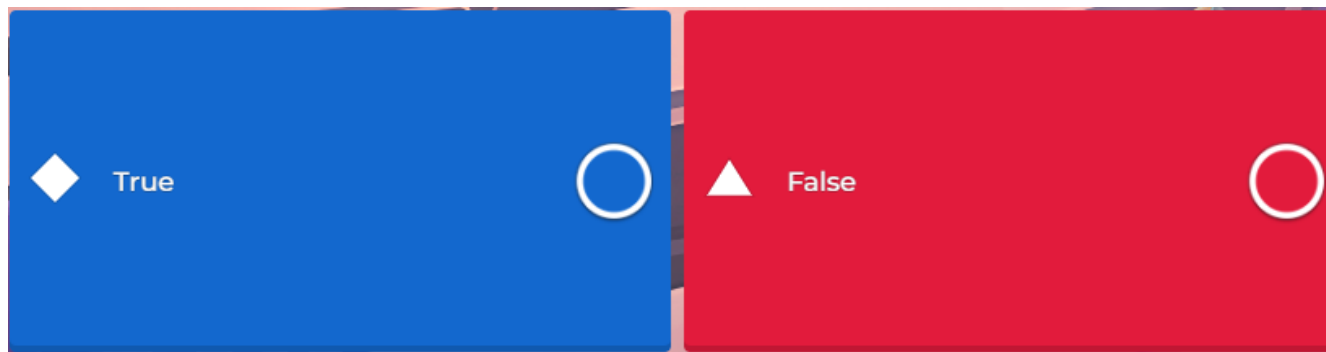
NETIESA

4. Teiginio teisingas atsakymas – TIESA.

Gyventojų pareigos yra:

- ✓ rūpintis, kad savo veikla nesukeltų pavojaus aplinkiniams;
- ✓ Pranešti skubiosios pagalbos tarnyboms telefonu 112 apie ekstremaliąją situaciją;
- ✓ Pasirengti ekstremaliosioms situacijoms;
- ✓ Vykdyti gelbėjimo darbų vadovo ir kitų įgaliotų asmenų sprendimus.

BŪKITE SAUGŪS

IR SVEIKI !!!

